

Зміст

<i>Передмова. Як я потрапила в кіно</i>	7
КРОК ПЕРШИЙ	
ВИЗНАЧАЄМОСЯ	
Розділ 1. З якого віку починати? Неофіційні правила медіабізнесу	13
Розділ 2. Найзатребуваніший вік для зйомок	18
Розділ 3. Новонароджені й немовлята в кадрі: особливості зйомок	24
Розділ 4. Діти від 4 до 10 років	33
Розділ 5. Підлітки від 10 до 16 років: обійняти і плакати	40
КРОК ДРУГИЙ	
ГОТУЄМОСЯ	
Розділ 6. Фото для кастингу — помилитися не можна	47
Розділ 7. Відеовізитка: чи зараз треба?	59
Розділ 8. Акторський образ: тепер ти будеш не таким, як раніше	67
Розділ 9. Як заощадити 2000 доларів?	73
Розділ 10. Де шукати кастинги? Місця сили	78
Розділ 11. Небезпеки й шахраї: як не злити багато грошей	84

[Купить книгу на сайте kniga.biz.ua >>>](http://kniga.biz.ua)

КРОК ТРЕТІЙ	
Робимо	
Розділ 12. Кастинг — кисень у легенях медіа	95
Розділ 13. Як підготувати дитину до кастингу?	103
Розділ 14. Самопроби: зроби мені селфі	113
Розділ 15. Як пережити невдачу: секретний метод	118
КРОК ЧЕТВЕРТИЙ	
Важливо знати	
Розділ 16. Хто за що відповідає і з кого взяти	125
Розділ 17. До чого готуватися на знімальному майданчику	133
Розділ 18. Час — гроші, або Скільки можна заробити.	142
Розділ 19. Форс-мажор. Коли життя до цього не готувало	148
Розділ 20. Договори і права	153
КРОК П'ЯТИЙ	
Набираємося досвіду	
Розділ 21. Що не треба робити	163
Розділ 22. Зіркова хвороба. Коли корону хочеться поправити лопатою	169
Розділ 23. Інтерв'ю з мамами дітей-акторів	177
Розділ 24. Поради бувалим і не тільки.	186
КРОК ШОСТИЙ	
Розвиваємося далі	
Розділ 25. Немає межі досконалості	205
Розділ 26. Як знімають кіно	212
Розділ 27. Статисти, дублери, каскадери, піротехніки	221
<i>Післямова. Стоп, знято . . . . .</i>	<i>225</i>
<i>Словничок знімального майданчика. . . . .</i>	<i>227</i>

ПЕРЕДМОВА

Як я потрапила в кіно

Лінь править світом. Я настільки втомилася відповідати на однакові питання про те, як потрапити на екрани, із чого почати й що треба робити, що вирішила написати цю книжку. У всіх соцмережах і месенджерах у мене є шаблонні заготовки відповіді. Але цього категорично мало. Неможливо трьома словами описати шлях актора. Тому буде у вас тепер 33 333 слова :) Але спершу розповім трохи про себе і про те, що передувало написанню цієї книжки.

Як же чудово придумала природа: для кожної мами її дитина най-най: найгарніша, найкраща, найталановитіша. І я не виняток.

12 років тому я перебувала в стані розлучення, повного безгрошів'я й безробіття. Тоді старшій доньці Альоні було 8 років, а молодшенькій Насті — півтора. І в кіно я потрапила завдяки

Альоні. Моя логіка була проста: у мене найкрасивіша дівчинка на світі і її мають побачити всі. Таку красу обов'язково треба показувати по телебаченню.

За пошуковими словами «зйомки» й «кіно» я натрапила на сайт з оголошеннями про зйомки в студії як глядачів («хлопавки»). А оскільки я сама мала потребу в додатковому заробітку (про постійну роботу не йшлося — маленька дитина), вирішила спочатку випробувати «світ кіно й телебачення» на собі. Відсидівши чесно три передачі на холодній лавці в студії, я зрозуміла, що це не моє, але стала активніше стежити за оголошеннями. Хто шукає, той завжди знаходить. Так мені стали частіше впадати в око оголошення про зйомки дітей.

Я почала водити Альону як акторку масових сцен. Іноді залучали й мене. Почало затягувати. На відміну від рутинної офісної роботи в службі техпідтримки антивірусної компанії (за освітою я інженер з інформаційної безпеки), зйомки в кіно були просто космосом.

Як шкода, що на той момент я не знайшла жодної книжки з підказками, із чого почати, що головне, як узагалі відбуваються зйомки дітей у кіно? Що треба зробити, щоб потрапити в цей чудовий і загадковий світ? Усе доводилося перевіряти на власній шкурі.

Та Всесвіт завжди посилає потрібних людей у потрібний час. Я познайомилася з хлопцем і підбила його сходити зі мною на зйомки. Вільного часу було багато, і ми почали ходити частіше.

На одному з проєктів хлопець відзначився, і його взяли помічником асистента режисера по акторах масових сцен (тому що фільм був із масовими сценами й була потрібна додаткова допомога в організації акторів). Там він познайомився зі ще одним хлопцем і подружився з ним. А через два тижні ми втрьох уже допомагали на іншому дуже масовому фільмі.

У перервах між зйомками, коли ми не брали участі у сценах, я запропонувала фотографувати людей і додавати їхні контакти. Так почалася наша перша база акторів масових сцен! Через два роки ми вже були впізнаваною командою з восьми осіб, якій був

до снаги будь-який проєкт, будь-які завдання. Ми займалися кастингом, підбирали акторів-епізодників, акторів масових сцен, асистували на знімальних майданчиках.

Звичайно ж, я всюди намагалася брати із собою Альону й Настю. Ставало більше знайомих у сфері кіно. Ходили на кастинги, закінчували «багатообіцяльні» кіношколи, витрачали гроші на портфоліо. Тільки робила все це я хаотично, без будь-якого чіткого розуміння, чи все правильно, чи достатньо цього, а що можна зробити ще? Порадитися було ні з ким.

Настя завжди сприймала майданчик як гру й час «попити найсмачнішого чаю в мами на роботі». Альона в 14 років поїхала на навчання до Польщі, Настя захопилася художньою гімнастикою. Акторську кар'єру обох було поставлено на паузу. Я ж і далі розвивалася.

Через кілька років активної роботи команди ми втрюх вирішили йти різними шляхами. Тепер кожен сам собі директор і розвивається у своєму напрямку. Що не заважає нам і далі спілкуватися та працювати в одній сфері.

Я завжди любила працювати з дітьми — це моє. На момент написання книжки в мене вже три доньки: Альона, Настя й Любава. Усі різні, усі цікаві й усі не дають мені нудьгувати. Доводиться весь час тримати руку на пульсі.

Такого стрімкого розвитку інформаційного середовища, як останніми роками, я не пам'ятаю. Діти активно підкорюють медіа: ютуб-канали, тікток, вебсеріали. Життя дедалі більше переходить в онлайн. По той бік екрана. Діти й підлітки — кожен другий — хочуть стати зірками. Та мало хто замислюється, яка величезна й важка робота передує цьому.

Ось тут і згодиться книжка, яку ви зараз тримаєте в руках.

Згадуючи шлях зі своїми дітьми, спостерігаючи за іншими батьками, дивуючись кожен день новим видам шахрайства в кіно, я зважилася. Зважилася систематизувати весь свій досвід роботи в медіаіндустрії, виховання дітей і просто життєві спостереження в один корисний посібник. І зробила його покроковим.

Вам не доведеться більше метатися з думками, куди бігти й за що хапатися. Усе просто: крок 1, крок 2.

Можливо, ви скажете: а хіба інформації з інтернету не вистачить?

Погоджуся з вами: інформації у вільному доступі більш ніж достатньо. Шукай, читай, роби. Однак що її більше, то частіше виникає питання: ніби все зрозуміло, але що конкретно? Яким джерелам довіряти?

Я постараюся описати простими словами, що потрібно робити, аби потрапити на екрани. Які риси розвивати в дитині, де допомогти, а що дати пережити самотійно? Кому й за що варто платити, а без чого можна й обійтися? Як розгледіти талант? Як дізнатися, це справжнє бажання чи хвилинне захоплення? Для цього я подаю поради, підказки, спостереження — і все це витримало перевірку часом. Не перераховуватиму тут усі запитання, відповіді на які ви знайдете в цій книжці (варто лише зазирнути в зміст).

Просто сядьте зручніше, ні-ні-ні, засукайте рукава — і вперед!
Камера! Камера йде.
Мотор! Мотор іде.
Почали!

КРОК ПЕРШИЙ

ВИЗНАЧАЄМОСЯ

[Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>](http://kniga.biz.ua)

З якого віку починати? Неофіційні правила медіабізнесу

АКТОРОМ БУТИ ЧИ НЕ БУТИ? — ОСЬ ПИТАННЯ

Мені здається, більшість із нас хоч раз у житті думала про сцену. А може, спробувати? Може, саме мене шукають?

У 1980–1990-ті, часи мого дитинства, наші акторські таланти виявлялися лише на шкільних ранках та на табуретці вдома, перед друзями батьків. Мріяти про кіно, напевно, могли лише діти акторів.

Хтось народжується вже із чітким розумінням, що він буде актором. Хтось усвідомлює це в 50+ років. Але ті й інші проходять через кілька «кіл» усвідомлення, що ховається за цим красивим словом: години, дні, місяці, роки навчання акторської майстерності, спостереження, копіювання, наслідування, пошуку свого стилю. Скоромовки та вірші, постановка голосу й робота з мімікою. Години в чергах на кастинги і проби. Тижні, місяці очікувань

і пошуку проєктів чи зйомок. Безсонні дні й ночі із заучуванням сторінок текстів. Виснажливі переїзди з майданчика на майданчик. Щоденне шліфування своїх навичок. А раптом завтра треба буде скакати верхи, а я не вмію? Або мечем махати? Або танцювати? Або... а-а-а-а-а, скільки всього я ще не вмію!

Актор — універсальна одиниця людини, який має вміти буквально все. І найголовніше — хотіти це все робити 24/7. Як казав британський режисер і сценарист Альфред Гічкок, «найкращий актор — це людина, яка вміє робити нічого винятково добре».

Починати знімальну кар'єру можна з будь-якого віку. У моїй практиці був актор, який розпочав свій шлях з епізоду УЗД на 30-му тижні вагітності, тобто перебуваючи ще в утробі матері. Маму так затягнув процес кінозйомок, що вона продовжила знімати дитину одразу після народження. До двох років у портфоліо було вже понад десять проєктів.

Така несподівана любов може статися і з вами, батьками. Ви прийдете на майданчик, щоб супроводжувати дитину, а вас переодягнуть і залучать до сцени. Саме так я стала вчителькою — на першій моїй зйомці зі старшою донькою, де мене й затягнуло в кіно.

ВАШЕ ГОЛОВНЕ ЗАВДАННЯ ЯК БАТЬКІВ

Найголовніше — це бути чесним із собою й подумати: це в мені говорять особисті амбіції? Нездійснена дитяча мрія бути актором, яку намагаюся пережити через дитину? Чи ж у дитини справді є талант, вона із задоволенням бере участь у всіх ранках і шкільних постановках, жадає сцени і глядача?

Так, звичайно, ви можете для початку запропонувати дитині спробувати, а як не піде — потім відмовитися. Якщо побачите явне заперечення — не мучте ні себе, ні дитину. Якщо немовля вдасться познімати в кіно без його згоди, то з дітьми старшого віку такий фокус уже не втнеш.

Якщо це тільки ваше бажання, пропоную вам читати цю книжку з позиції дитини. У кожному реченні приміряти слово

«дитина» на себе. Зробіть портфоліо, ходіть на кастинги, розробляйте дикцію (скоромовки в поміч) й освоюйте сценічний бій. Мої поради універсальні і згодяться в будь-якому віці. Послідовність дій залежно від віку не змінюється.

Є легкий спосіб визначити, чиє це бажання. Якщо під час розмови про акторство ви вживаєте займенник «ми», тоді як дитина мовчить (тут ідеться про дітей, які вже говорять): «Ми ходимо на кастинги, ми шукаємо, ми пробуємо...» — це привід задуматися.

Далі в книжці ми розглянемо особливості зйомок у різному віці, а поки запитайте в дитини: чи хоче вона зніматися?

Якщо відповідь ствердна — зводіть її на зйомки в ролі актора масової сцени (масовки). Сподобалося? Уперед. Покроково виконуємо рекомендації із цієї книжки і йдемо до мрії.

Якщо відповідь негативна, а книжку ви вже купили — подаруйте її іншим батькам. Це завжди хороший дарунок. А книжка, яка може принести користь — тим паче.

Кіноіндустрія — це бізнес, а зйомки — важка праця. Звичайно, ви можете сказати, що будь-який вид діяльності є складним і водночас цікавим! Однак жодна сфера не дає таких можливостей, як кіно. Навіть у театрі той самий успішний спектакль можуть повторювати роками, а отже — і роль стільки само. А кіно знімається щодня нове. Сьогодні ти піонер, завтра — ельф. Сьогодні ти знайомишся з історією СРСР і шкільним життям своїх батьків, а завтра дізнаєшся різницю між морськими й лісовими ельфами.

Ще одна принада кіно — тут потрібні всі. І старий, і молодий, і лисий, і бородань, і художник, й автомеханік. Абсолютно будь-який персонаж може згодитися в кіно. Тут немає вікових обмежень. Увірватися в професію можна як із раннього дитинства, так і в уже досить зрілому віці. Це також стосується зйомок кліпів і реклами.

Наприклад, Гейден Леслі Панеттьєр, популярна американська акторка (і колишня дружина відомого українського боксера), почала свою кар'єру з фотографій у друкованій рекламі. Тоді їй було вісім місяців, а в одинадцять — вона вже знімалася

в рекламі. У чотири роки отримала першу роль у серіалі, до одинадцяти — здобула премію за найкраще виконання в художньому фільмі (молода жіноча роль другого плану у стрічці «Згадуючи титанів», 2000).

Натомість ранні ролі Аліси Фрейндрліх не мали жодного успіху. Тож публіка дізнається про неї з першої (!) головної ролі, коли акторці було 43 роки. Роль директорки статистичної установи в «Службовому романі» приносить їй глядацьку любов і популярність.

Перераховувати акторів, які почали кар'єру після 35, можна довго. З дітьми ж можливостей набагато більше. Хоча б тому, що в них усе ще попереду. Можна ліпити, як із м'якої глини, — будь-яку посудину.

І ще. Що раніше ви почнете, то простішим буде шлях актора. Якщо ваша дитина почне зніматися років із п'яти, то до моменту, коли студенти театральних вишів ставитимуть перші етюди, вона буде вже професійним актором. Та й «верхніх» обмежень за віком в акторстві немає.

Навіть якщо дитина не стане актором, їй може сподобатися інша не менш класна професія, адже операторами, художниками-постановниками, художниками з гриму й костюма не менш цікаво працювати. Ти і на знімальному майданчику, на якому щодня відбувається безліч цікавого, і займаєшся улюбленою справою. А може, навіть після певного досвіду кастингів і проб, дитина створить канал і стане зіркою ютубу або тіктоку?

Кіноіндустрія — це величезні можливості й цікавинки, і шанси знайти в ній себе є в кожного! Головне, не проєктуйте на дитину власні захоплення та інтереси.

ВИПАДОК НА МАЙДАНЧИКУ

Класичний приклад того, як люди потрапляють у кіно.

Зміна. Усе як завжди: привезли акторів масових сцен на майданчик, погуляли, почекали, познімали. Жодних спецзавдань чи підбирання акторів другого плану. На останній

сцені другий режисер просить залишити вісьмох чоловіків, оскільки знімаємо в генделику (а інших тридцять акторів відпустити). Про всяк випадок я лишила серед чоловіків одну жінку «бальзаківського віку». Нехай буде, так би мовити, розбавить чоловіче товариство.

Підходить час нашої сцени — і тут з'ясовується, що за барною стійкою режисер хоче бачити не бармена (який переодягнений і готовий), а хазяйку бару. Стереотипний образ — жінку з великими грудьми і яскраво намальованими губами, на яку дивишся й одразу розумієш — ось вона, господиня.

Зміна проходить далеко за містом, викликати ще когось немає змоги, ніч надворі. Й ось, за двадцять хвилин, поки переставляли світло, одну-єдину жінку, яку я залишила, художниці з гриму та костюма перетворили на її.

Одразу зазначу: ця жінка — лише третій день як на зйомках. Вона не професійна акторка масових сцен: на зйомки потрапила завдяки подружці й тільки тому, що не мала грошей, а це був єдиний спосіб підробітку.

Зрештою ми побачимо її на великих екранах кінотеатру в культовому кіно поважного режисера, у великому епізоді в кафе.

Фільм у розробці